

je situován již mimo známé a blízké lokality Bořitov – „U Dálnice“, „Býkovky“, „Hodoňovec“ a Bořitov – „Hliník“ s doklady osídlení v neolitu (Štrof, Geisler 1984, 80; Štrof 1985, 91). V jeho okolí nebyly zjištěny při plošné skrývce žádné další zahloubené objekty či kulturní vrstva. Buďto se jednalo o osamocený, patrně zásobní objekt, nebo se dosud neznámá sídlištní poloha nachází dále jižním či východním směrem mimo plochu skrývky.

Literatura

- Štrof, A. 1985: Übersicht neuer Lokalitäten und Funde in der Boskovicer Furche (Bez. Blansko). *Přehled výzkumů* 1983, 91–98.
- Štrof, A., Geisler, M. 1984: Záchraný výzkum na trase plynovodu Brno-Maloměřice-Boskovice v roce 1982 (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 1982, 79–82, obr. 29–33.

Summary

An isolated feature indicating a previously unknown settlement, probably from the Neolithic period, was detected in 2021 in Bořitov – “U Dálnice” field (Blansko District) on plot No. 2259 during a gas pipeline reconstruction (Fig. 2).

Marek Novák, Taťána Bártová Pavelková, Antonín Štrof

Brno (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)

Ul. Netroufalky, parc. č. 1681/3, 1681/6, 1681/12, 1681/119.

Kultura lineární keramiky. Sídlíšťe. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -601342.16, -1162499.79; -601360.20, -1162633.26; -601319.94, -1162514.35; -601345.21, -1162646.09

V průběhu roku 2021 pokračovali pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., v záchraném archeologickém výzkumu, který byl vyvolán výstavbou tramvajové tratě do Univerzitního kampusu Bohunice (cf. Přichystal 2021; Zubalík 2021). V prostoru mezi vyústěním tunelu na ulici Netroufalky a budoucí konečnou před Fakultní nemocnicí Brno bylo ve výkopech pro základy kolejí, zastřešení nové zastávky a v rýze pro přeložku vodovodního řádu zachyceno dalších 20 zahloubených sídlištních objektů. Podle získaného materiálu, především zlomků keramických nádob, představují tyto objekty pokračování známé osady kultury s lineární keramikou (naposledy Vostrovská et al. 2021, 1108–1116). Kromě běžných sídlištních jam bez možnosti bližší funkční interpretace se vyskytly také dvě kúlové jámy a dva rozsáhlejší exploatační objekty. Odkryty byly i dvě charakteristické pece se zbytky nízké klenby a dny vyloženými neopracovanými kameny či kamennými podložkami (obr. 3).

Literatura

- Přichystal, M. 2021: Brno (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 62(1), 187.
- Vostrovská, I., Tichý, R., Přichystal, M., Muigg, B., Urbanová, K., Procházková, P. 2021: Domesticated Water: Four Early Neolithic Wells in Moravia (CZ) [online]. *Open Archaeology* 7(1), 1105–1137. DOI: 10.1515/opar-2020-0189. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/opar-2020-0189/html>.
- Zubalík, J. 2021: Brno (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 62(1), 186.

Obr. 3. Brno – Starý Lískovec. Neolitická pec. Foto J. Zubalík.

Fig. 3. Brno – Starý Lískovec. Neolithic kiln. Photo by J. Zubalík.

Summary

A rescue excavation in Brno-Starý Lískovec (Brno-City District) brought about by the construction of a tramway to the Bohunice University Campus continued in 2021. A further 20 features, representing a continuation of a known Linear Pottery culture settlement, were detected in the area between the tunnel entrance in Netroufalky Street and the planned terminal in front of the University Hospital Brno (Fig. 3).

Michal Přichystal, Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)

Ul. Vídeňská č. p. 11, parc. č. 434.

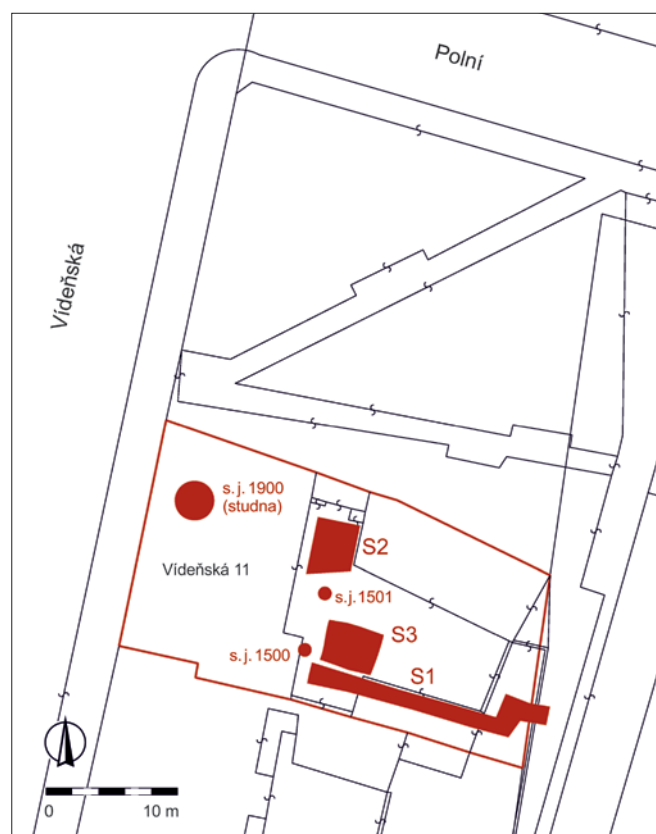
Kultura lineární keramiky, moravská malovaná keramiky (neolit). Sídlíšťe. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: dočasně Archaia Brno, z. ú.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1843436N, 16.5955736E

Záchraný archeologický výzkum v Brně-Štýřicích byl vyvolán rekonstrukcí domu na ulici Vídeňská 11. Kromě suterénních prostor domu byla zasažena především jeho dvorní část, a to výkopem pro teplovodní přípojku (sonda S1, rozměry: 16 × 1,1 m s odbočkou v délce 3 m), výkopem pro výtahovou šachtu (sonda S2, rozměry: 4,4 × 3,3 × 3,5 × 3,4 m) a výkopem pro retenční nádrž (sonda S3, rozměry: 4 × 3,2 m; obr. 4). Dále byly sledovány výkopy pro odvlhčení zdí domu. Výzkum probíhal s přestávkami v období od února do května 2021 (Sedláčková 2021a; 2021b).

Po geomorfologické stránce je lokalita situována na úpatí východního svahu Červeného kopce klesajícího k Vídeňské ulici, v nadmořské výšce cca 206–207 m. Asi 230 m severně se nachází mírně regulovaný tok řeky Svatky. Kvartérní pokryv je tvořen akumulací spraší a sprašových sedimentů uložených na terase řeky Svatky tvořené zahliněnými fluvialními štěrky a štěrko-písky kvartérního stáří, které se nacházejí v nadmořské výšce 202–204 m. Tento sled vrstev je ukončen oranžovým prachovým sedimentem C (slabě vyvinutá půda), na který dosedá holocenní půda typu hnědozemě, jejíž svrchní část lze považovat za zahradní horizont (horizont A–B).

Archeologický výzkum probíhal v součinnosti se stavebními pracemi. Vyklízecí a výkopové práce ve sklepních prostorách, stejně jako výkopy pro odvlhčení a nové inženýrské sítě podél objektu domu Vídeňská 11 byly realizovány formou dohledu při

Obr. 4. Brno-Štýřice. Poloha zkoumaných ploch. Archaia Brno z. ú.

Fig. 4. Brno-Štýřice. Location of excavated areas. Archaia Brno z. ú.

kontrolních návštěvách archeologa a pozitivní archeologické situace následně dokumentovány. Sondy S1–S3 byly realizovány plošným odkryvem po odtěžení navážek strojní mechanizací na úroveň půdního horizontu. V sondě S1 a S3 byl zachycen objekt kultury s lineární keramikou (s. j. 505=1505) o rozměrech 4 × min. 2,8 m a hloubce min. 0,7 m.

Na lokalitě bylo ale doloženo i osídlení kultury s moravskou malovanou keramikou, které lze přiřadit výkop s. j. 001 v sondě S1 o minimální zachycené délce 6,5 m a výkop s. j. 1500 kruhového půdorysu o průměru 1,4 m a minimální hloubce 0,7 m. Další dokumentované výkopy, nejčastěji v podobě sloupových jam, neposkytly dostatečně chronologicky citlivý materiál k jejich bližšímu časovému zařazení. Také u nich lze ovšem předpokládat pravěké stáří.

Literatura

Sedláčková, L. 2021a: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu „Brno, Videňská 11 – Horkovožní přípojka pro BD Videňská 11“*. Rkp. nálezové zprávy, č. akce A006/2021. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Sedláčková, L. 2021b: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu „Bytový dům Brno, Videňská 11 – rekonstrukce“*. Rkp. nálezové zprávy, č. akce A006/2021. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Summary

A rescue excavation brought about by a house reconstruction at 11 Videňská Street was carried out in Brno-Štýřice (Brno-City District) in 2021. The excavation detected a multi-period Neolithic settlement associated with the Linear Pottery culture and the Moravian Painted Ware culture (Fig. 4).

Lenka Sedláčková, Václav Kolařík, Michal Bučo

Býkovice (okr. Blansko)

„Příčníky“, parc. č. 1189.

Moravská malovaná keramika (neolit). Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Muzeum Blanenska, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4321603N, 16.5487569E

V rámci rekonstrukce plynovodní sítě mezi obcemi Bořitov a Lysice s odbočkou na Býkovice (akce: PROP MS Bořitov – Lysice – Býkovice), jejímž investorem byla firma GasNet, s.r.o., byly na všech katastrech zjištěny pozitivní situace (podrobně viz k. ú. Bořitov v tomto oddíle).

Na katastru Býkovic byla na začátku března 2021 na jihozápadním okraji parcely č. 1189 v blízkosti zemědělského družstva firmy Zeas Lysice prozkoumána čtveřice zahlužených objektů (obj. 500–503, obr. 5). Minimálně dva z nich (obj. 502 a 503) lze označit jako kruhové zásobní jámy o průměru 1 a 1,34 m s charakteristicky podhloubenými stěnami. Zbývající dva objekty (obj. 500 a 501) měly nepravidelný půdorys o šířce 1,6 a 1,95 m a ležely v hloubce 0,45–0,65 m pod orníci na jihovýchodně orientovaném svahu v nadmořské výšce 351 m. Z jejich výplně byly získány pouze ojedinělé kusy mazanice, štípané industrie a drobných zlomků keramiky, jež může být rámcově datována do období kultury s moravskou malovanou keramikou. Zkoumaná plocha s objekty nebyla v tomto úseku dříve poškozena výkopy plynovodu, ten zde byl zaváděn až v rámci popisované akce. Nově byl tedy zjištěn západní okraj známé rozsáhlé lokality Býkovice – „Příčníky“, ze které disponujeme početnými doklady mladoneolitického osídlení i z dalších výzkumných akcí (Štrof 1985, 93; Čižmář et al. 2000, 148). Společně s nedalekou polohou Bořitov – „Býkovky“, na níž byly objekty z mladšího neolitu prozkoumány v roce 1940 při stavbě „německé dálnice“, tvoří pravděpodobně jeden rozsáhlý několikahektarový sídlištní areál (Bartík 2020, 81).

Literatura

Bartík, J. 2020: *Příchod zemědělců*. In: M. Novák (ed.): *Blanensko a Moravský kras v pravěku*. Blansko: Muzeum Blanenska, p. o., 57–89.

Čižmář, M., Geislerová, K., Unger, J. (eds.) 2000: *Výzkumy – Ausgrabungen 1993–1998*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Štrof, A. 1985: *Übersicht neuer Lokalitäten und Funde in der Boskoviccer Furche* (Bez. Blansko). *Přehled výzkumů 1983*, 91–98.

Obr. 5. Býkovice. Pohled na začištěné objekty v líniovém výkopu. V pozadí kopce Velký a Malý Chlum. Foto M. Novák.

Fig. 5. Býkovice. View of the cleaned features in the linear trench. The Velký and Malý Chlum Hills are in the background. Photo by M. Novák.